

Evropska sredstva za okrevanje in odpornost- Skupaj do cilja: krepitev raziskav, razvoja in inovacij

1.7.2026 - | gov.si

Izvajanje ukrepov in projektov Načrta za okrevanje in odpornost, ki jih podpira Evropska unija s sredstvi Mehanizma za okrevanje in odpornost - NextGenerationEU, je v zaključni fazi. Predstavljamo rezultate ukrepov za boljše upravljanje in krepitev vlaganj v raziskave, razvoja in inovacije - RRI.

Glede na BDP se Slovenija po obsegu javnih vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije (RRI) v zadnjih letih pomika med razvitejše države EU. Inovacijska uspešnost države se izboljšuje - dosega približno 94,7 odstotka povprečja EU in se uvršča v vrh skupine zmernih inovatorok.

Dohitevanje najrazvitejših držav in nadaljnji razvoj področja RRI zahtevata vztrajanje pri krepitevi zasebnih vlaganj, učinkovitejši prenos znanj iz raziskovalne sfere v gospodarstvo, izboljšanje pogojev za privabljanje in zadrževanje vrhunskih kadrov, večjo internacionalizacijo raziskav ter stabilno, učinkovito in predvidljivo financiranje.

Področje RRI Slovenija spodbuja tudi v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), in sicer z izvedbo reformnih in naložbenih aktivnosti.

Pri izvedbi ukrepov sodelujejo Ministrstvo za gospodarstvo, delo in šport, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino, Slovenski podjetniški sklad, SPIRIT Slovenija in Javna agencija Republike Slovenije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost.

Delovanje in upravljanje RRI sistema - reforma

Cilj reformnega ukrepa je povečati uspešnost javnih naložb v RRI, ustvariti učinkovito in v rezultate usmerjeno raziskovalno in inovacijsko okolje, ki temelji na trajnostni in digitalni preobrazbi.

V okviru reforme sta bila:

- Uveljavljen Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti, ki je podlaga za izboljšanje vodenja in usklajevanja RRI področja. Zakon med drugim naslavlja stabilno financiranje javnih raziskovalnih organizacij, predvideva večjo samostojnost raziskovalnih organizacij in ureja možnosti nagrajevanja odličnih raziskovalcev in odprtega dostopa do znanstvenih objav. Omogoča tudi boljše vključevanje v evropski in svetovni raziskovalni prostor;
- Ustanovljen medinstitucionalni Programski odbor za operativno usklajevanje znanstvenoraziskovalne in inovacijske politike, ki skrbi za usklajeno načrtovanje in izvajanje politike na področju RRI. Usklajuje programe in financiranje različnih institucij ter spremlja njihove rezultate. Predlaga izboljšave, povezuje akterje in aktivnosti v sistemu ter razvija orodja za spremljanje in vrednotenje. Prav tako zagotavlja izmenjavo informacij in sodeluje z Razvojnim svetom Republike Slovenije.

Doseganje reformnih ciljev podpirajo tudi izvedbeni projekti, za katere je predvidenih 14,70 milijona

evrov Mehanizma za okrepanje in odpornost (Mehanizem). Sredstva so usmerjena v izvedbo devetih projektov za:

- izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti raziskovalno inovacijskega ekosistema,
- učinkovitejše vključevanje raziskovalcev in gospodarstva v Evropski raziskovalni prostor,
- vzpostavitev RRI stičišča,
- spremljanje in vrednotenje ter
- krepitev podpornega okolja projektnih pisarn za uspešnejše prijave, izvedbo in projektno poročanje v okviru centraliziranih programih EU.

Nosilec projektov je država za izvedene projektne aktivnosti že izplačala 8,2 milijona evrov.

Mejnika, povezana z izvedbo reforme, je Slovenija uveljavila v okviru drugega zahtevka za plačilo, ki ga je Evropska komisija (EK) izplačala decembra 2023.

Financiranje raziskovalnih in inovacijskih projektov na področju zelenega ali digitalnega prehoda - naložba

Cilj naložbe je spodbuditi dolgoročneje sodelovanje na področjih zelenega in digitalnega prehoda med podjetji, ki se ukvarjajo z raziskovalnimi in razvojnimi dejavnostmi, ter med raziskovalnimi organizacijami, velikimi podjetji ali malimi in srednjimi podjetji.

Sofinanciranje raziskovalno inovacijskih projektov v podporo zelenemu prehodu in digitalizaciji je v okviru NOO predvidenih 51,64 milijona evrov Mehanizma. Zaključenih je vseh 125 podjetniških projektov. Država je nosilec projektov že izplačala 35,35 milijona evrov.

Cilja naložbe bosta vključena v zadnji zahtevek za plačilo sredstev Mehanizma, ki ga mora Slovenija v Bruselj poslati najkasneje do 30. septembra 2026.

Krepitev mednarodne mobilnosti in (re)integracije raziskovalcev - naložba

Cilji naložbe je okrepiti znanstveno odličnost in raziskovalne zmogljivosti ter spodbuditi prenos in kroženje znanja z večjo mednarodno mobilnostjo in reintegracijo raziskovalcev v slovensko okolje RRI.

Za projekte mednarodne mobilnosti slovenskih raziskovalcev je predvidenih 5,77 milijona evrov Mehanizma, od česar je država za izvedene projektne aktivnosti že izplačala nekaj manj kot štiri milijone evrov.

Cilj je podpreti 33 raziskovalcev, ki sodelujejo v projektih slovenskih javnih raziskovalnih organizacij. Cilj bo vključen v zadnji zahtevek za plačilo sredstev Mehanizma.

RRI demonstracijski in pilotni projekti na področju zelenega prehoda - naložba

Cilj naložbe je izboljšati inovacijsko uspešnost Slovenije s povečanjem vlaganj v RRI. Naložba spodbuja prenos tehnologij, s čimer krepi inovacijski ekosistem, in spodbuja podjetniška vlaganja v zeleni prehod, zlasti v zvezi s krožnim gospodarstvom.

Za izvedbo naložbe je predvidenih 21 milijonov evrov Mehanizma, od česar je država za izvedene projektne aktivnosti že izplačala nekaj manj kot 20 milijonov evrov. Zaključenih je vseh 21 demonstracijskih oziroma pilotnih projektov.

Cilj bo naložbe bo država vključila v zadnji zahtevek za plačilo sredstev Mehanizma.

<https://www.gov.si/novice/2026-07-01-evropska-sredstva-za-okrevanje-in-odpornost-skupaj-do-cilja-krepitev-raziskav-razvoja-in-inovacij>